

ОБҐРУНТУВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ У ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБАХ ДЛЯ ПРОФІЛАКТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ

Колесник В.В.

Науковий керівник: Живора Н.В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

kolesnikvitalij0@gmail.com

Вступ. Серед усіх захворювань вже досить тривалий час перше місце стабільно займають серцево-судинні. Вони є основною причиною смертності у багатьох країнах світу. За даними ВООЗ тільки за один рік від серцево-судинних захворювань померло майже 18 млн осіб. Смертність від цієї групи захворювань становить 1/3 від всіх випадків смертності у світі. Вищенаведені дані стосуються тільки одного 2019 року, наприкінці якого світ спіткала нова біда – Ковід-19. У наступні 2020-2022 роки кількість хворих на серцево-судинні захворювання ще більше збільшилися за рахунок ускладнень від Ковіду-19, значна кількість з яких пов'язано з негативним впливом вірусу на серцево-судинну систему. Війна в нашій країні, постійний тривожний стан також сприяли збільшенню серцево-судинних захворювань у населення. Одним із найпоширеніших захворювань серцево-судинної системи є артеріальна гіпертензія. Постійний контроль і кореляція артеріального тиску (не більше 140/90 мм рт. ст.) є однією з складових у попередженні виникнення розвитку інфаркту та інсульту, які нерідко розвиваються на фоні підвищення артеріального тиску.

При артеріальній гіпертензії лікарі часто прописують синтетичні лікарські засоби, які пацієнт повинен приймати постійно, майже роками. Нерідко тривалий прийом препаратів призводить до виникнення побічної дії.

Отже, артеріальна гіпертензія є однією з розповсюджених захворювань нашого століття, а її профілактика та лікування за рахунок використання комплексних лікарських засобів природного походження є актуальним.

Мета дослідження. Аналіз наукових джерел щодо можливостей застосування лікарських засобів на основі природної сировини в комплексній терапії артеріальної гіпертензії, а також її профілактики.

Матеріали та методи. Шляхом використання офіційних наукових джерел, досвіду народної медицини та інформації з інтернет-ресурсу проведено системний аналіз ефективності та доцільності використання рослинної лікарської сировини для виготовлення екстемпоральних лікарських засобів і розширення номенклатури антигіпертензивних препаратів.

Результати дослідження. Останнім часом збільшилась зацікавленість вчених з вивчення можливостей застосування природної сировини для створення лікарських засобів різної спрямованості фармакологічної дії. З розвитком доказової медицини фармакотерапія багатьох захворювань фітопрепаратами вийшла на новий рівень. Проведеними науковими дослідженнями доведено ефективність та безпечність застосування лікарських засобів, що отримані на основі рослинного сировини. Не виключення становлять і препарати для профілактики та лікування артеріальної гіпертензії.

За даними літературних джерел добре зарекомендували лікарські засоби у складі яких є такі рослини як трава звіробою, листя м'яти перцевої, трава меліси, квітки календули, трава чебрецю та ін. Позитивно впливає на перебіг захворювання астрагал, м'ята перцева, хміль. Знижує артеріальний тиск застосування плодів глоду криваво-червоного, горобини чорноплідної, калини звичайної, трави барвінку малого, квітучих пагонів материнки звичайної, коріння з кореневищем валеріани лікарської, трави грицики звичайної, листя берези тощо.

З метою розширення номенклатури антигіпертензивних препаратів нами розроблено екстемпоральний лікарський засіб з використанням низки рослинної сировини у формі настою. На даний час проводяться дослідження з розробки методів його контролю, адаптованих до аптечних умов.

Висновки. Доведено перспективність застосування рослинної сировини у препаратах для комплексної терапії та профілактики артеріальної гіпертензії. Розроблено склад і технологію нового екстемпорального засобу для корекції артеріального тиску.

РОЗРОБКА СКЛАДУ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ТАБЛЕТОК ДЛЯ РОЗСМОКТУВАННЯ З РОСЛИННИМ ЕКСТРАКТОМ

Косовська К.В., Манський О.А.

Науковий керівник: Сердюк Є.В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

manscy@ukr.net

Вступ. На сьогодні все більшу долю займають субстанції рослинного походження. Вони вирізняються низькою токсичністю і можливістю тривалого застосування в різних вікових групах, надаючи при цьому багатосторонній вплив на патологічний процес. Лікарські фітозасоби легше переносяться, значно рідше спричиняють побічні ефекти і, як правило, не мають кумулятивних властивостей. Тому для багатьох груп хворих, до яких належать і пацієнти із запальними захворюваннями порожнини рота і глотки, доцільним є використання препаратів на основі рослинної сировини. Використання антибіотиків для лікування даної групи захворювання може привести до порушення біоценозу в ротовій порожнині, що призводить до розвитку грибкової інфекції.

Таким чином, розробка лікарських засобів на основі рослинної сировини для лікування захворювань ротової порожнини мікробного походження є актуальною для сучасної клінічної медицини.

Мета дослідження. Розробка складу і технології препарату антимікробної дії для лікування запальних захворювань ротової порожнини мікробного походження у формі таблеток для розсмоктування.

Матеріали та методи. В якості діючих речовин нами було обрано аронії чорноплідної екстракт сухий (розроблений і отриманий доц. Домарьовим А.П., НТУ «ХПІ») і ехінацеї пурпурової екстракт сухий.

Результати дослідження. Для рослинних екстрактів аронії чорноплідної та ехінацеї пурпурової було визначено технологічні характеристики: сипкість, кут природного укосу, насипна маса, пресованість. Результати експерименту продемонстрували незадовільні технологічні характеристики у рослинних екстрактах. Для покращення показників сипкості і пресованості необхідно використання допоміжних речовин груп ковзних і зв'язувальних. Як наповнювач було обрано декстрази моногідрат і цукроза.

Таблетки отримували шляхом прямого пресування.

Стандартизацію таблеток проводили згідно методик, наведених в ДФУ.

Висновки. Обґрунтовано склад лікарського засобу антимікробної дії комбінованого складу для захворювань ротової порожнини мікробного походження таблеток для розсмоктування.